

Tori Valla Teataja

TORI VALLA LEHT MAI 2018 (NR 8)

Tähistati Sindi linna 80. aastapäeva

1. mail tähistati Sindi linna 80. aastapäeva. Hommikul avati Sindi seltsimaja ees kevadlaad, mis oli linna juubeli auks kavandatud ajalooühingulisena, teemaks Eesti Vabariik kolmekümnendatel. Kevadlaadale oli oma tooteid pakuma tulnud sadakond müüjat. Meelelahutuslikku laadaprogrammi pakkusid Saepuru Sass (Lauri Nebel) ja Vinkli Aadu (Elmar Trink) ning kohalikud isetegevuslased.

Sindi gümnaasiumi õpilane Kaur Kasemaa esitles Sindi muuseumis oma raamatut „Sindi eile ja täna“. Huvilised said raamatu laadalt osta, Sindi muuseumis on üleval ka Kauri fotonäitus.

Samal ajal, kui laadamelu käis, suundus osa rahvast Ojakalda parki tammesid istutama. Saja puuga tammiku istutamisega anti ava-

lök üle-eestilisele EV 100 tammeparkide istutamishoolele. Esimesed kolm tamme istutasid Sindi gümnaasiumi õpilased, keda abis-

Kõige stiilsem laadaline Alice Laanema (vasakul) ja laada peakorraldaja Ülle Ots

Sindi gümnaasiumi õpilane Regon Rostin ja EV 100 juhtrühma esimees Toomas Kiho tamme istutamas

tasid riigisekretär Heiki Loot, EV 100 juhtrühma esimees Toomas Kiho ja Tori abivallavanem Priit Ruut. Tammesid olid istutama tulnud perekonnad, klassid, seltsid, organisatsioonid, asutused ja üksikisikud. Istutamise järel tant-siti või lauldi puudele laulujupike-si. Peatselt 150. juubelisünnipäeva tähistaval Sindi laulukoori rahval paluti päris mitu korda laulda. Rahvale esines Ott Lepland, kes hiljem ka ise tammepuu istutas.

Tammepargid on riigikantselei

kingitus saja-aastasele Eesti Vabariigile. Kinki hakati ette valmistama 2013. aastal, mil kõikjal Eestis asusid lapsed korjama tammetõruid ja kasvatama istikuid. Lähiajal rajatakse kõigisse Eesti maakondadesse vähemalt üks tammik.

Päev päädis kontserdiga Sindi seltsimajas. Seltsimaja oli rahvast tulvil, sünnipäevalisi tervitasid vallajuhid, aukohal olid Sindi endised linnapead Viivi Palmisaar ja Marko Šorin. Esinesid Toomas Lunge, Andres Dvinjaninov

ja Hannes Kaljujärv Kaunimate Aastate Vennaskonnast. Kolmiku selja taga vaheldusid suurel ekranal pildid Sindi linnast ja selle elanike tegevusest. Seltsimaja väikeses saalis ootas rahvast suur tort, mida kaunistasid Marko Šorini valitud ajaloolised fotod Sindi linnast. Öhtu jätkus seltskonnatantsudega Marek Kuke kitarr ja laulu saatel.

Sindi linna juubelist saab pike-malt lugeda ja rohkem pilte näha portaalis Küla uudised.

Fotod: Urmas Saard

Tordi lõikasid lahti endised linnapead (vasakult) Marko Šorin ja Viivi Palmisaar ning abivallavanem Priit Ruut

20. mail jookseme Urge külale külla

KANDELA ÕUN
JOOKSU PEAKORRALDAJA

Juba viiendat korda on toimumas Sauga rahvajooks ja seekord valisime asukohaks Urge küla Tori vallas. See pealtnäha pisike küla on mahutanud aegade jooksul siiski päris palju, siin on olnud näiteks pood ja vabaajakeskus. Praegu on küla keskseks kohaks raamatukogu. Jooks on juba traditsiooniliselt erinevate distantsidega, kuid tänava teeme 5. sünnipäeva puhul seda veelgi eriliseks ehk viime kõndijate ja jooksjate teekonnad veidi lahu. Jooksjad põikavad ka läbi Kõduküla, mille kohta on eakamatel inimestel rääkida lugu, et küla neliteist talu asusid kõik ühel joonel ja kui kõikide rehealuste ukseid lahti teha, võis näha läbi nende ühest küla otsast teise. Küla nimi on tulnud piirkonna ilusast viljakast kōdumullast.

Kõik rajad sisaldavad kahte ringi, mis on taotluslikult

nii, sest tähistame sellel aastal ka Eesti 100. sünnipäeva. Seega on rajad veidi põnevamad, pakkudes lisaks füüsilisele ka vaimset pingutust. See on ka vaatajaile põnevam, sest nii 10 kui ka 5 km distantsi jooksjad läbivad stardi ja finiši ala kaks korda ehk siis 2,5 km enne õiget finišit tullakse raamatukogu juurde tagasi, et selgitada lõplik paremusjärjestus välja alles viimasel väikesel ringil ümber Urge.

Lastejooksud viime seekord läbi raamatukogu juurde viiva tee peal. Distantsid pikenevad vanuseklassidele vastavalt nii, et kõige vanemad, 10-12-aastased, jooksevad raamatukogu juurest Urge-Sindi teeristini ja tagasi, mis teeb kokku 1 km.

Korraldajatel on ka mitu väljakutset. Esimene seisneb selles, et Urge külas ei ole parkimisplatsi, kuhu paigutada osalejate autod. Selleks puhuks on meile appi tulnud MM Marmel OÜ, kelle kaarhalli juurde tekib selleks päevaks Pärnu poolt

tulijate jaoks parkimisplats, Sindi poolt tulevad autod paigutame Urge keskusesse viivale teele, mis suletakse jooksu toimumise ajaks liikluseks orienteeruvalt kell 10.00-13.30. Kohalikelt palume mõistvat suhtumist ja lubame, et püüame igati teie liikumisega arvestada. Liiklus suunatakse selleks ajaks Urge-Kuiaru teele, mida mööda lühiajaliselt kulgeb ka jooksurada ja kuhu tulevad kiiruspiirangud.

Lõpetuseks teen ka üleskutse – kui soovid panustada Tori valla sportimisrõõmu ka muul moel kui distantsidel osaledes, siis võtavad korraldajad hea meele-ga vastu tooteid ja teenuseid, mida osalejatele välja loosi-da. Täname panuse eest: Karjamõisa OÜ, Matogard OÜ, Kase aiand, Ambroosius OÜ, Elia ilusalong, MM Marmel OÜ.

Leidke meid Facebookist (Sauga rahvajooks „Jookse külale külla!“) või võtke meiega ühendust saugajooks@gmail.com.

PENSIONÄRIDE EKSKURSION MUHUMAAL neljapäeval, 31. mail

Kell 7.30 stardime endise Sauga vallamaja eest ekskursioonile. Selle aasta sihtkohaks on kaunis Muhu saar. Külastame Eemu tuulikut, Laasu talu jaanalinnufarmi, kus tutvume emude, jaanalindude, sebrade ja kangurudega. Keha kinnitame Vanatoa turismitalus. Jalutame iidses Koguva külas ning uudistame sealseid kiviaedasid, külastame Muhu muuseumi, võimalusel Muhu käsitöötuba. Jalutame Üügu pangal, kus avaneb kaunis vaade Väinamerele. Tagasi mandrile hiljemalt kell 17.00 väljuva praamiga.

Lisanduvad kulud iga reisija kohta:

- Lõunasöök, esialgsel andmetel 7 eurot
- Muhu muuseumi pääse 3 eurot
- Laasu talu pääse 4 eurot
- Praamipilet 6 eurot, üle 65 a isik 3 eurot (edasi-tagasi pilet)
- Eemu tuulik 1 eurot
- Giiditasu selgub peale grupi kinnitamist ja oleneb inimeste arvust

Registreerimine ning lisainfo kuni 24. maini,
Anu Eisenschmidt, tel 5309 3150,
e-post anu.eisen@torivald.ee

Eelnevalt teatada, kellel on vaja transporti vallamajani. Ootame aktiivset osavõttu!

SÜNDMUSTE KALENDER

ARE RAAMATUKOGUS 16-aastase kunstniku Laura Lii Möldri joonistuste näitus „Pilvine“. Tulge vaatama!

Laupäeval, 19. mail

Kell 18-23 TORI MUUSEUMIS muuseumiöö „Öös on pidu“, räägitakse peokultuurist, on väljapanek kohvitassidest ja viinapitsidest, simman. Tasuta!

Teisipäeval, 22. mail

10.00 TORI SOTSIAALMAJAS loodusring, juhendaja Aadi Saar.

Kolmapäeval, 23. mail

Kell 19.00 TORI RAHVAMAJAS LendTeatri etendus „Hamlet“. Peaosas Nero Urke ja lavastaja Jaan Tooming. Pilet 16 või 14 eurot, www.piletilevi.ee, www.piletimaailm.ee või tund enne etendust kohapeal.

Neljapäeval, 24. mail

10.00 TORI SOTSIAALMAJAS kodulooring, juhendaja Aita Puust.

Reedel, 25. mail

kell 16.00 TORI LASTEAIAS 52. lennu lõpetamine.

Pühapäeval, 27. mail

Kell 14.00 TORI EESTI SOJAMEESTE MÄLESTUSKIRIKUS jumalateenistus.

VOLIKOGU ISTUNGIL

26. aprillil

- Kinnitati järgmised määrused:
 - 1.1 Tori valla põhimäärus
 - 1.2 Tori valla hankekord
 - 1.3 Volikogu esimehe ja volikogu liikme, vallavanema ja valitsuse liikme teenistuslähetusse saatmise kord

- 1.4 Raieloa andmise tingimused ja kord

- 1.5 Tori valla üldhariduskoolide ja huvikooli pedagoogide ning koolijuhide töötasustamise alused

- 1.6 Vabaihendustele toetuse andmise tingimused ja kord

- 1.7 Huvihariduse ja -tegevuse toetusfondi kasutamise kord

- 1.8 Avaliku ürituse korraldamise ja pidamise kord

2. Otsustati anda Tori Vallavalitsusele nõusolek rahaliste kohustuste garanteerimiseks summas kuni 750 000 eurot Tori Põhikooli uue koolihoone ehitamise omaosaluse tagamiseks.

3. Otsustati nõustuda Lepplaane uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse ja selle kohta tehtavate otsuste eelnõudega. Taotletava uuringu eesmärk on maavara (liiv ja kruus) tarbevaru uuring.

4. Otsustati taotleda Tori valla munitsipaalomandisse:

- 4.1 Sauga alevikus asuvad maaüksused (Jänesselja tänav L7, L8, L9, L10 ja L11), mida on otstarbekas liita Tori vallale kuuluva kinnisasjaga (Jänesselja tänav L1 katastriüksus);

- 4.2 haljasalana ja Sauga valla üldplaneeringuga avalikuks kasutamiseks kavandatud maana Sauga alevikus asuvad maaüksused (Jänesselja tn 5, Lepalinnu tn 8 ja 2a, Metsvindi tn 2 ja 4, Siisikese tn 1a);

- 4.3 haljasalana ning Sauga valla üldplaneeringuga ja Sauga Vallavolikogu poolt kehtestatud detailplaneeringuga avalikuks kasutamiseks kavandatud maana Sauga alevikus asuv Metsvindi tn 8 maaüksus;

- 4.4 haljasalana Sauga alevikus asuv Jänesselja tn 3 maaüksus.

5. Otsustati omandada Osäuhingult Helligston Tori vallale Sauga alevikus asuv Aleksei kinnistu hinnaga 25 000 eurot. Kinnistu on Tori vallale vajalik Jänesselja tänava ja Keskuse tänava ristmiku rekonstrueerimiseks, ristmiku ohutuks muutmise eesmärgil.

VALLAVALITSUSES OTSUSTATI

18. aprillil

1. Kinnitada Tori valla 2018. aasta eelarve alaeelarved.

2. Anda välja korraldus Tori valla arengukava 2018-2030 koostamise korraldamise kohta.

3. Sihtfinantseerida AS Sauga Varahaldus 7360 euroga Niida tee 23 asuva puurkaevu ühendamiseks veevõrguga ning Võilille tee 2 puhastusseadmete demonteerimiseks ja paigaldamiseks Niida tee 23 pumplasse.

4. Ühendada osäuhingud Sindi Vesi, Are Vesi ja Tori Haldus ning aktsiaselts Sauga Varahaldus. Ühinemise tulemusena jätkatakse tegevust OÜ Sindi Vesi nime all.

5. Väljastada projekteerimistingimused Kilksama külas Haaviku tee 5 kinnistule elamu laiendamiseks.

6. Algatada Are alevikus Maneeži kinnistu detailplaneering.

7. Määrata MTÜ Pärnumaa Ühistranspordikeskus ühistranspordikomisjoni Tori valla esindajaks abivallavanem Priit Ruut.

8. Pikendada eluruumi üürilepingud neljal inimesel.

9. Hüvitada riigieelarve toetusfondist raske ja sügava puudega lastele abi osutamiseks eraldatud vahenditest nelja lapse toetava sotsiaalteenusega seotud kulud.

25. aprillil

1. Kinnitada AS Sauga Varahaldus ja Tori Haldus OÜ 2017. majandusaasta aruanded.

2. Kinnitada Sindi Gümnaasiumi hoolekogu koosseis.

3. Väljastada projekteerimistingimused Kilksama külas Kaasiku tee 1 kinnistule elamu laiendamiseks, Tammiste külas Mooniaia tee 2 kinnistule aiamaa laiendamiseks ja Tammiste külas Männimetsa tee 2 kinnistule üksikelamu laiendamiseks.

4. Väljastada ehitusload Urumarja külas Jõeranna kinnistule kahe maasoojuspuraugu rajamiseks, Nurme külas Kõõmne tn 12 kinnistule üksikelamu püstitamiseks ja Sindi linnas Tamme tn kinnistule ühisveevärgitorustiku, -kanalisatsioonitorustiku ja reoveepumpla rajamiseks.

5. Anda kasutusluba Sindi linnas Kalda tee 20 kinnistule üksikelamu kasutusele võtmiseks.

6. Väljastada kaks raieluba (Niidu külas Pargi tn 3 ja Jõesuu külas Orava tee 8 katastriüksustele).

7. Kinnitada Tori valla kriisikomisjoni koosseis (Tori vallavanem – komisjoni esimees, Tori valla korrakaitseametnik – komisjoni aseesimees, komisjoni liikmed – Tori valla majandusosakonna juhataja, Päästeameti Lääne päästeskuse Pärnumaa päästepiirkonna juhataja, Politsei- ja Piirivalveameti Tori valla piirkonnapolitseinik).

8. Anda välja korraldus puudega lapsele sotsiaaltransporditeenuse osutamiseks.

9. Sõlmida leping tugisikuteenuse osutamiseks.

10. Eraldada toetused mittetulundustegevuseks.

Statistika

1.04–30.04.2018 Tori vallas:

- sündis 7 last;
- suri 15 inimest;
- saabus 40 inimest;
- lahkus 44 inimest;

- vallasiseselt vahetas elukohta 27 inimest.

1.05.2018 seisuga on elanikke vallas 11 681 (mehi 5786, naisi 5895).

Varem lehes kuulutatud 26. mail Toris toimuma pidanud tasuta õigusnõustamine jääb ära, kuna huvi selle vastu oli kahjuks ääretult väike. Kahele esimesele nõustamispäevale, kus oli plaanis õigusabi anda ligi 50 inimesele, registreeris vaid 6 huvilist ning nendega kohtuti 28. aprillil.

Alustati uue Tori valla arengukava koostamist

KAIE TOOBAL
ARENDUSNÕUNIK

Tori vallavolikogu võttis märtsikuu istungil vastu otsuse „Tori valla arengukava koostamise algatamine“. Arengukava hõlmab aastaid 2018-2030 ning selle koostamiseks moodustatakse juht- ja teemagrupid, kuhu on plaanis kaasata nii vallavalitsus, volikogu, volikogu komisjonide liikmed, hallatavad asutused kui kogukond.

Uue Tori valla esimese arengukava koostamise eesmärgiks on luua ühinenud omavalitsuse ühtne visioon, määrata omavalitsuse arengusuunad pikemaks perioodiks ja koostada tegevuskava lähiaastateks. Arengukava koostamisel lähtutakse kehtivatest arengudokumentidest, valla sotsiaalmajanduslikust prognoosist, hetkeolukorrast ja rahalistest võimalustest. Koostatavas arengukavas arvestatakse omavalitsuste senistes arengudokumentides seatud sihte ja eesmäärke.

Tori valla arengukava 2018–2030 koostamiseks on moodustatud juhtgrupp ja teemagrupid. Juhtgrupi ülesanne on arengukava koostamise juhtimine ning sinna kuuluvad vallavalitsuse liikmed ja volikogu komisjonide esimehed. Juhtgrupi töö koordineerija on arendusnõunik Kaie Toobal.

Teemagruppide ülesanne on tegevusvaldkondade sisuline käsitlemine arengukavas ja nende töösse kaasatakse vallavolikogu komisjonide, huvi- ja sidusgruppide esindajaid (sh vallavalitsuse hallatavad asutused, ettevõtted, kodanikuühendused, riigiasutused) ning vallakodanikke. Peagi avaldame valla kodulehel teemagruppide koosseisud.

Tori valla arengukava koosta-

miseks on moodustatud järgmised teemagrupid ja juhid:

juhtimine, majandus, koostöö – vallavanem Lauri Luur;

haridus, kultuur, sport, rahvatervis, vaba aeg – abivallavanem Jana Malõh;

sotsiaalne kaitse – abivallavanem Priit Ruut;

tehniline infrastruktuur (sh teed, tänavad, transport, kommunaal-majandus, siseturvalisus) ja loodusressursid ja keskkond (sh heakord, keskkonnakaitse, loodusväärtused, jäätmemajandus) – majandusosakonna juhataja Jüri Puust;

ruumiline arendus (sh planeerimine, maakasutus, hoonestus, avalik ruum) – abivallavanem Signe Rõngas.

Tori valla arengukava koostamise korraldamise eest vastutab arendusnõunik Kaie Toobal.

Praegu on käimas **Tori valla halduspiiri muutmise sotsiaalmajanduslike mõjude analüüsi** koostamine ja Tori valla arengukava koostamise piirkondlike arutelude läbiviimine.

Vastakate arvamuste avaldamine uue omavalitsuse praegustes piirides moodustamise kohta ei ole ühinemise järgselt vaibunud ja vallavalitsus soovib välja selgitada võimalikud mõjud, mis kaasneksid valla mõnede asustusüksuste üleandmisega Pärnu linna koosseisu. Analüüsi raames hinnatakse mõju nii Tori valla kui haldusüksuse kui ka potentsiaalselt Pärnu linnale üleantavate asustusüksuste elanike vaatenurgast. Samuti selgitatakse välja Pärnu linna valmisolek ja seisukohad antud küsimuses. Analüüsi tulemusi on plaanis tutvustada kahel rahvakoosolekul.

Piirkondlikud arutelud viiakse läbi, et selgitada välja erinevate kogukondade nägemus Tori valla tulevikust. Arutelude tulemused on otseseks sisendiks uuele arenguka-

vale, konkreetse väljundina määratletakse valla (esmane) visioon, strateegilised eesmärgid ning peamised arendustegevused. Peale piirkondlikke arutelusid viiakse läbi üks ühine strateegiaseminar, kus tutvustatakse piirkondlikke nägemusi ning arutatakse valla ühist tulevikustrateegiat.

Vallavalitsus on sotsiaalmajanduslike mõjude analüüsi koostamiseks, piirkondlike arutelude ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks ning (esmase) strateegia määramiseks kaasanud OÜ Cumulus Consulting konsultandi Mihkel Laane.

Vallavalitsus annab varakult teada, millal ja kus **rahvakoosolekud** toimuvad. Igal vallakodanikul on võimalus juba täna mõlgutada oma mõtteid, jagada neid naabritega ja ühised ideed valla arenguks paberrile ritta seada. Nii on neid lihtne rahvakoosolekul välja käia ja veelgi toetajaid leida.

Arengukava koostamise eeldatavad etapid ja tähtajad:

- arengukava koostamine ja teemagruppide kaasamine aprill – juuli 2018;
- arengukava projekti eelnõu esitamine Tori vallavolikogule august 2018;
- arengukava eelnõu avalikustamine valla kodulehel, arengukava avalik arutelu; avalikustamise ja avaliku arutelu käigus laekunud ettepanekute analüüs ja vajadusel arengukava täiendamine august – september 2018;
- muudatusettepanekute ja arengukava eelnõu esitamine kehtestamiseks Tori vallavolikogule september 2018;
- Tori valla arengukava 2018-2030 kinnitamine Tori vallavolikogu istungil oktoober 2018.

Sindi lasteaias avatakse juulikuus valverühm

JANA MALÕH
ABIVALLAVANEM

Lasteaiad on reeglina juulikuus kollektiivpuhkusel, kuid kõigil lapsevanematel pole võimalik sel ajal puhkust võtta. Kohalikul omavalitsusel on kohustus tagada

lasteaiakohtade saadavus aastaringelt. Sellest tulenevalt oleme koostöös lasteaia juhtidega välja selgitanud juulikuu lasteaiakohtade vajaduse. Lähtuvalt soovijatest ja logistikast otsustas vallavalitsus, et **2. juulist 31. juulini on avatud valverühm valla lastele Sindi lasteaias.**

Nende lapsevanemate soovidega, kes on juba teavitanud lasteaia juhti või rühmaõpetajaid juulikuus lasteaiakoha kasutamise vajadusest, on arvestatud.

Juhul, kui keegi soovib juulikuus lasteaiakohta kasutada, palun saata sooviavaldus meiliaadressil jana.maloh@torivald.ee.

Tori valla südamekuu tervisespordisari käib täie hooga

AGRIS JUHKOV
TERVISE- JA SPORDITÖÖ SPETSIALIST

Tori valla südamekuu tervisespordisarja esimene etapp toimus Tori alevikus 22. aprillil Jüriöö jooksu raames, mis on Tori piirkonnas traditsiooniline üritus. Kohale oli tulnud sadakond inimest ja õhtut juhtis Tori spordiklubi juhataja Andra Sõmer. Enne jooksule asumist esitasid Tori põhikooli õpilased tantsulise etteaste, trotsides külma õhtut kutsusid lapsed tantsima ka täiskasvanud. Jooksu- ja kõnnidistantsi stardi- ja finišipaik oli endine Tori vallamaja aas. Jooksu võitjale sai osaks au süüdata Jüriöö lõke.

Tervisespordisarja teine etapp toimus volbriõhtul Ares. Paljud ko-

haletulnud olid maskeerunud nõidadeks. Õhtusse olid planeeritud nõiaaagiast inspireeritud mängud ja tegevused. Are huvikeskuse ümbruses kulgenud jooksudistants oli kombineeritud takistusjooksu rada, kus vahepeal tuli lahendada ülesandeid, lisaks oli osalejatel kogu jooksu vältel kaasas luud.

Sarja kolmas etapp toimus 6. mail Sindis Sõpruse pargis Sindi perespordipäeva raames. Jooksjad ja kõndijad said läbida Sindi terviserajal kulgenud u 1,8-kilomeetrise distantsi. Lastejooksud olid väiksemal distantsil. Hea meel oli näha paljusid lapsi, kellest nii mõnigi jooksis mitut distantsi. Lisaks oli perespordipäeval võimalus mängida *disc-golfi* ja tegeleda vabaõhuspordiga. *Disc-golfi* miniraja oli üles seadnud *disc-golfi* klubi Hole In

One, klubi esindaja rääkis ja õpetas, kuidas ja mida teha. Osalejate sõnul oleks Sindis *disc-golfi* püsiraja loomine väga oodatud ettevõtmise. Vabaõhusporti tutvustas esinemiskavaga Eesti vabaõhuspordi liit. Lihtsas keeles lahti seletatuna on tegemist riistvõimlemise edasiarendusega tänasesse päeva.

Tervisespordisarja viimane etapp, Sauga rahvajooks „Jookse küllale külla!” toimub 20. mail Urge külas. Jooksudistantsid on 5 ja 10 kilomeetrit (ajavõtuga), kõnnidistantsid 7 ja 2,3 kilomeetrit (ajavõtuta). Aktiivsematel tervisespordisarja kaasategijatel on võimalik osaleda loosis.

Sauga rahvajooksu kohta saab täpsemat infot Kandela Öuna artiklist „20. mail jookseme Urge küllale külla” (toim).

Projektid mitmekesistavad Are noortekeskuse tööd

PILLE KUUSIK
NOORSOOTÖÖTAJA

Are avatud noortekeskus on seotud mitme projektiga, mille tegevusi rahastatakse erinevatest fondidest. Olulisim on kindlasti **Noorte Tugila programmis osalemine**. Programm toetab noori, kes on vanuses 15-26 ja kes ei õpi või ei tööta.

Programmis on lubatud mõningane paindlikkus – aitame ka noori, kes on sihtgrupi vanusest pisut nooremad või vanemad; kes osalevad küll hariduses, kuid kellel on koolis raskusi; noori, kes soovivad pöörduda abi saamiseks psühholoogi, sõltuvusnõustaja, võlanõustaja, õppenõustaja või karjäärinõustaja poole; nõustame noori individuaalselt ja jagame vajalikku noorteinfot. Programmi elluviimist toetatakse Euroopa Liidu Sotsiaalfondi, Haridus-ja Teadusministeeriumi ning Eesti Noorsootöö Keskuse „Noorsootöösutuste kaudu ras-

kemates oludes noorte jaoks tugimeetmete käivitamise ja rakendamise programmi“ kaudu.

Projekt „Igaühes on peidus kunstnik“ pakub olulist lisaväärtust tervele meie kogukonnale. Projektiga soetasime keraamikaahju Are huvikeskusesse – ringijuhendaja Külliki ja lapsed „savitavad“ igal teisipäeval ja neljapäeval, lisaks on võimalus keraamikakunsti nautida täiskasvanutel. Keraamikaahi on üks osa projektist, kuid lisaks on toimunud ja veel toimumas mitmeid töö-
tubasid – „Igaühes on peidus maalikunstnik“, „Idee-disain-kavand“, „Tsementvit-raaži töötuba“, „Fantaasia saab savisse“, „Loovaks läbi looma – töötuba alpaka-farmis“ ja „Kunstnikuks läbi grafiti – stencil-portree töötuba“ (fotol). Projekti rahastab LEADER-programmi kaudu PRIA.

Foto: Indrek Haas, kunstnikunimega Von Bomb

Projekt „Are noored tänavamuusikud“ sai rahastuse sel kevadel. Projektiga soetame eksootilised pillid – Võrumaa meistrite valmistatud *handpani*, 4 *hapidrumi*, Tiibeti kellad, Nepali šamaa-nitrummi, Bali viihapilli. Neid pille kasutatakse palju meditatsioonis ja muusikate-raapias ja nendega on võimalik muusikat luua ka noortel, kes ei ole varem ühtegi pilli mänginud. Plaanime pillidega minna „tänavale“ – alus-

tada meie oma piirkonna üritustelt. Ehk näete meid juba sel suvel! Lisaks pillide soetamisele viime läbi töötoad – esimese juba suve algul, kui noortele tuleb väga erilist pilli – *handpani* – tutvustama firma Heliton Handgrafts Võrumaalt. Teine töötuba toimub sügisel, kui külla tuleb joogaõpetaja ja muusik Aile Alveus-Krautmann. Projekti tegevusi rahastab Eesti Noorsootöö Keskus koostöös Eesti ANK-iga.

Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus

Tammiste lasteaias toimus tervist edendavate lasteaedade teemapäev

EDA TENSON
DIREKTOR

30. aprillil kohtusid Tammiste lasteaias Pärnumaa Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustiku lasteaiad, et üheskoos viia läbi 5+5 teemapäev. Traditsioonilise ettevõtmise nimi tähendab seda, et igast lasteaiaast osaleb viis last ja viis täiskasvanut. Teemapäeval osalesid Pärnu-Jaagupi Pesamuna lasteaed, Kilingi-Nõmme lasteaed Krõll, Are kooli Suigu lasteaed, Tootsi lasteaed, Tammiste lasteaed, Sindi lasteaed, Tori lasteaed ja Jänesselja lasteaed.

Sellel korral oli teemapäeva keskmeks laste lemmikmagustoidu valimine. Iga lasteaed tõi kaasa oma lasteaia laste lemmikmagustoidu, mille hulgas valis lastest koosnev žürii oma lemmikud. Enim hääli sai Tammiste lasteaia värviline smuuti, teiseks meeldis žüriile Kilingi-Nõmme lasteaia kohupiima-maasika-besee magustoit ja kolmandaks valiti Are kooli Suigu lasteaia porgandikook.

Lisaks mahtus päeva vahvaid erinevaid meeli arendavaid tegevusi lastele, täiskasvanud said praktiseerida jooga nidrat. Kui kõikide

meeled ja kehad olid küllaldaselt kogemusi kogunud, söödi üheskoos maitsev lõunasöök ning saadeti külalised heade soovidega teele.

Suur tänu kõikidele osalejatele ja eriline kiitus kogu Tammiste lasteaia kollektiivile.

Maadlusklubi Leo maadlejad taas edukad

RAIGO PAULBERG

14. aprillil toimus Vändras juba 52. korda Kreeka-Rooma maadlusvõistlus Vändra Matt, kust võtsid osa nii täiskasvanud, noored kui ka naismaadlejad. Maadlusklubi Leo maadlejad saavutasid järgmised kohad:
* noored kuni 80 kg Mathias Tuulik 3. koht; kuni 71 kg Robyn Paulberg 1. koht; kuni 45 kg Sander Tagu 1.

koht; kuni 51 kg Raimond Uiho 1. koht; kuni 40 kg Tanner Tilk 3. koht; kuni 29 kg Marcus Maripuu 1. koht;
* täiskasvanud kuni 72 kg Robyn Paulberg 1. koht;
* tüdrukud kuni 35 kg Mirelle Juninen 3. koht.
22. aprillil toimusid Põlvas spordiliidu Jõud meistrivõistlused Kreeka-Rooma maadluses, vabamaadluses ja naistemaadluses. Maadlusklubi Leo maadlejad tu-

lid järgmistele kohtadele:
* vabamaadlus: kuni 86 kg Martin Timberg 1. koht; kuni 74 kg Robyn Paulberg 1. koht; kuni 57 kg Kauri Mitt 2. koht;
* Kreeka-Rooma maadlus: kuni 82 kg Martin Timberg 1. koht; kuni 82 kg Allan-Devid Ševtsov 2. koht; kuni 72 kg Robyn Paulberg 2. koht; kuni 67 kg Madis Heinmets 3. koht; kuni 57 kg Kauri Mitt 1. koht;

* naistemaadlus: kuni 63 kg Tiia-Triin Tomson 1. koht; kuni 57 kg Nele Maripuu 1. koht; kuni 40 kg Mirelle Juninen 1. koht.
Pärnumaad esindasid veel Vändra maadlusklubi Suure Karu Pojad ja Lihula maadlusklubi Leola.
Üleriigilises arvestuses tulid Pärnumaa maadlejad Kreeka-Rooma ja naistemaadluses esimeseks ja vabamaadluses teiseks, mis on igati väärikas tulemus.

Toris toimus esmakordselt sulgpalli pereturniir

ANDRA SÕMER
TORI SPORDIKLUBI JUHATAJA

Sulgpall on Toris populaarsust kogunud juba mõned aastad. Regulaarselt harjutavad mängu nii lapsed kui täiskasvanud. Tuli mõte kor-

raldada paarismängu turniir, kus võistkonna moodustavad Tori põhikooli õpilased oma vanematega või õdedevendadega. Esimest korda toimunud pereturniiril 27. aprillil Tori kooli võimlas osales seitse võistkonda. Paremusjärjestus:

1. Karmen Toomet, Vahur Toomet
2. Jan-Matis Limberk, Merle Kikkas
3. Ralf-Marcus Rohtla, Ramon Rohtla
4. Toomas Toht, Angela Toht
5. Arko Saar, Kristiina Saar

6. Rasmus Ulp, Andres Ulp
 7. Mathias-Jesper Virkus, Markko Virkus
- Oli muhedalt heasoovik ja sportlikult võitluslik turniir. Täna kõik suuremaid ja väiksemaid osalejaid vahva turniiri eest! Olite tublid!

Jänesselja lasteaia lapsed käisid koos kaitsevägega õppusel „Supp ja pauk“*

LEPATRIINU JA NUBLU RÜHMA ÕPETAJAD

Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva aasta puhul kutsusid Jänesselja lasteaia Lepatriinu ja Nublu rühm endale külla kaitsevaelased Tapalt. Kohtumine leidis aset lasteaia läheduses asuvas metsatukas. Kaitsevaelased tulid kohale maskeeritud maastikuautoga, mida lapsed rõõmuga lähemalt uurisid. Metsa jõudes tutvustati meile alustuseks sõdurivarustust, mida kõik tahtjad ka selga proovida said. Tuli välja, et kuulivestiga kõneldamine ei olegi nii lihtne. Täisvarustuses seljakott ja kuulivest kaaluvad kokku 50 kilo, nende kandmine ei ole kerge ülesanne. Kaitsevaelastel oli kaasas ka enda relvastus, mis pakkus eriliselt huvi poistele. Tutvustati erinevaid käsirelvi ja tankitõrjerelevi, anti ülevaade relvade turvalisest kä-

sitlemisest. Huviga tutvuti binoklitega, öövaatlusseadmetega ja kauguse määramiseks vajaliku varustusega. Lastele tutvustati, mida sisaldab sõduri 24-tunni kuivtoidupakk. Kommid ja küpsised enam pakki tagasi ei jõudnudki, nendega said lapsed maiustada. Lastele õpetati ka haavade ja muude vigastuste kinni sidumist ning näo värvimist kaitsevärvides. Viimane tekitas elevust nii õpetajate kui ka laste hulgas. Kohtumise lõppedes olid enamik poistest ja mõned tüdrukud valmis ühinema kaitsevägega. Ka lõunasöögiks valmistatud supp oli meil metsas kaasas, seda söime koos külalistega. Toreda päeva lõpetasime signaalraketi õhkulaskmisega.

**Artikli pealkiri sai inspiratsiooni laste vahetutest muljetest, enamikule meenus seoses metsas käiguga supi söömine ja signaalraketi laskmine.*

Sindi muusikakool käis võistu mängimas

MERIKE TEPPAN-KOLK
DIREKTOR

20. aprillil toimus Viljandi pärimusmuusika aidas suur üleriigiline võistumängimine. Võistumängimisel võtavad igal aastal mõõtu noored rahvamuusikud üle Eesti. Tegemist on ainulaadse pillimängu üritusega Eestis, kus esitatakse vaid Eesti juurtest pärinevat muusikat ning seda tuleb teha täiesti üksi laval olles.

Saateinstrumendid on keelatud. Osalejaid oli sel aastal pea 60 ja igal mängijal tuli esitada kaks pärimusmuusika lugu. Sindi muusikakooli esindasid sel aastal Kaari Kasemaa ja Edith Eriste kanneldel ning Merili Eenraid ja Berit Eriste viiulitel. Meie suureks rõõmuks võitis Kaari Kasemaa nooremate kandlemängijate grupis esimese koha, Merili Eenraid pälvis viiuldajate keskmises vanuserühmas eripreemia.

Saugas toimus juba viiendat korda öölugemine

PIIA SALUNDI
SAUGA RAAMATUKOGU JUHATAJA

Tänavu juba viiendat korda korraldatud Sauga raamatukogu ja noortekeskuse öölugemise külaliseks oli tunnustatud lastekirjanik Reeli Reinaus. Lisaks mahtus öösse hulgaliselt mängu ja võistlust. Endiselt on

osalejate lemmik pimedas majas orienteerumine, seekordseks tõmbenumbriks osutus aga disko – tantsulõvid mahtusid lavale hädavaevu ära! Lastepoolsest oleks trall võinud jätkuda hommikuni. Suur tänu osalejatele, külalistele ja kaaskorraldajatele!
Rohkem pilte Sauga raamatukogu ja Sauga noortekeskuse Facebooki lehel.

Tori naisseltsing tutvustas perepäeval Eesti esimest naislendurit

AVE GRENBORG
TOIMETAJA

Tori naisseltsingu Lained liikmete eestvedamisel korraldati 21. aprillil Tori rahvamajas Eesti esimese naislenduri Elvy Kalepi mälestuseks perepäev. Perepäevale olid kutsutud Tori piirkonna kaheksa lasterikast peret. Pered võtsid osa saali kaunistamisest ja proovisid kätt taimeseadete tegemisel. Naisseltsingu eestvedaja Helju Rohtsalu andis ülevaate Elvy

Naisseltsingu liikmed tänavad koostöö eest Tori sotsiaalmaja juhatajat Ave Aaslaidi, Tori raamatukogu juhatajat Aita Puusti, Aime Lillevälja peolaua eest, kõiki osalejaid, abistajaid ning Tori vallavalitsust toetuse eest.

Tori kihelkonnas 1899. aastal sündinud ja Floridas 90-aastaselt surnud Elvy Kalepi tutvustamise on naisseltsing võtnud enda südameasjaks. Helju Rohtsalu sõnul kirjutas Kalep lasteraamatu „Lendjõnglased“, et tutvus-

Kalepi eluloost ja viis läbi teemaatilise viktoriini. Lapsed olid väga usinad kätt tõstma ja vastama. Loeti ette löike Kalepi kirjutatud lasteraamatust „Lendjõnglased“, mille põhjal joonistasid pered tappeedile pika piltjutu (fotol). Iga pere sai ka Elvy Kalepit tutvustava voldiku. Päeva lõppedes tänati igit perekonda tänukirja ja kinkekotiga.

tada eesti keelt ja meelt. „Ta lootis, et Eestimaal teda ikka mäletatakse. Ta on meie kõikide jaoks maailmakodanik. Oleme teda varem tutvustanud endises Tori valla ajalehes, korjame tema mälestuseks ise raha, 50 senti kaupa.“ Tänavusel suvefestivalil „Tori ööd ja päevad“ avatakse Elvy Kalepi nimeline pink.

Sindi gümnaasiumi tantsurühm esines pealinnas edukalt

MERILI PASSEL
TREENER

Sindi gümnaasiumi tantsurühm Hope esitas oma tantsu „Koos on alati parem“ 21. aprillil Tallinnas võimlemisfestivalil „Kauni rühiga ellu“. Žürii ei võrdle tantse omavahel ja loeb vaid hetkeemotsioon, mida tants ja tantsijad kohtunikele tekitavad. Ebatavaline rekvisiit – hiigelsuur seelik – püüdis kohtunike pilke ja tüdrukute tubli esitus sai pärjatud 88 punktiga 100st, millega teeniti välja hõbeplaat, kusjuures kuldplaatist jäi puudu vaid 2 punkti.

Nii tüdrukud ise kui ka treener Merili Passel jäid tulemusel väga rahule. Kõrgetele punktidele tantsisid ennast Merili Eenraid, Vanessa Viikoja, Kristiine Laaneväli, Marleene Ruul, Mirell Ribul, Maria Ribul, Lenna Buht, Mia Maria Nõmm ja Melani Luuk.

TEATED

SINDI GÜMNAASIIUMI astuda soovijaid oodatakse vestlusele 22. juunil kell 10. Eelnevalt palun registreeruda kooli kodulehel. Esimesse klassi astuda soovijaid oodatakse tööpäeviti kooli kantselisse. Lisainfo tel 445 2444 või www.sindigymnaasium.ee

TORI SOTSIAALMAJAS juuksur 28. mail kell 10–16, tel 5340 8603, 30. mail pediküür ja maniküür, vajalik eelregistreerimine tel 529 7216.

OÜ EESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Aitan müüa, osta, üürida KINNISVARA. Otsin maja, kuhu vanem inimene võib sisse jääda. Segen Baltic OÜ, Alex 5689 3219.

Puurkaevude rajamine ja puhastamine, vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvavee pumpade paigaldus, maaküttesüsteemide rajamine. Info telefonil 502 1279, 526 9604 ja veebiaadressil www.puurkaevumeistrid.ee.

Korstnapühkimistööd, kütteseadmete, korstnate remont ja ülevaatus, info telefonil 5692 1395.

Igal laupäeval sõidab KAUBABUSS järgmisel marsruudil:

10.30 Alta bussipeatus	16.20 Suigu kaupluse teadetetahvli juures
10.50 Jõesuu bussipeatus	
11.30 Levi bussipeatus	16.50 Oore teadetetahvli juures
12.00 parkla endise Tori vallamaja vastas	
12.40 Tori lasteaia parkla	Info telefonil 515 1668, Õie Maiste
13.10 Tori koolimaja suure kivi juures	
13.25 Taali küla	NB! Rahva teenindamise töttu võib buss hilineda, vabandame võimalike ebamugavuste pärast!
14.20 Pulli küla	
14.40 Urge raamatukogu	
15.30 endise Are vallamaja ees teadetetahvli juures	

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Linda Talts	5.10.1929 – 29.03.2018
Elle Möru	2.06.1940 – 4.04.2018
Arne Joala	18.08.1944 – 6.04.2018
Koidu Siilak	28.04.1939 – 9.04.2018
Rein Järviste	2.09.1953 – 10.04.2018
Tõnu Laas	4.11.1950 – 11.04.2018
Helju-Irene Lappert	18.01.1928 – 18.04.2018
Melanja Savtšenko	13.01.1929 – 19.04.2018
Heino Kask	29.11.1935 – 21.04.2018
Kalev Tali	9.06.1937 – 23.04.2018
Elvi Teder	15.07.1934 – 23.04.2018
Vello Tannebaum	30.05.1946 – 24.04.2018
Veeliks Lõhmus	25.01.1949 – 26.04.2018
Leili Tromm	17.03.1936 – 26.04.2018
Paraskeva Prengel	14.10.1923 – 29.04.2018

25.05.18 KIRIKUTE ÖÖ

Nemad jäid Jumala koja ümber ka siis, kui tuli öö

öö

Eesti Sõjameeste mälestuskirik Toris
EELK Tori Püha Jüri Kogudus

Reedel, 25. mail 2018 kell 18.00 – 24.00

KIRIKUTE ÖÖ 2018

"Nemad jäid ka jumalakoja ümber ka siis, kui tuli öö, sest nende hooeks oli valve ja igahommikune avamine."

- TUTVUDA KIRIKU VAATAMISVÄÄRSUSTEGA
- VÕIMALUS KIRIKUTORNIST KÜLASTADA
- KIRIKU RÕDUL AVATUD KOHVIK

WWW.KIRIKUTE.OO.EE

2. JUUNIL 2018

SINDI TAIDLEJATE KONTSERT

kell 18.00 Sindi Seltsimajas
Peale kontserdi tantsuõhtu ansambliga

TWIST

Üritus on TASUTA

õli ewwerree esitleb

Tori Rahvamajas Teater TRET
Eduard Vilde

Kosilane Rakverest

21.05 kl 20:00
22.05 kl 20:00
09.06 kl 20:00
10.06 kl 16:00

Leval: Marus Uin, Annika Poom, Eha Sade, Ave Aaslaid, Marge Ansi, Piret Dreimann, Kristi Tohu, Kloori Lennet, Annika Poom, Argo Juske

Pilet: 5,- (etendus on vaheajaga)

TEATRIOHTU

01.06.2018 toimub
Tori valla ühine rahvatantsupidu

MIS MAA SEE ON...

Are mõisapargis
Kell 19.00

ESINEVAD ARE, TORI, SAUGA JA SINDI RAHVATANTSIJAD
KÜLALISED PÕHJA-PÄRNUMAALT
PEALE KONTSERTI TOIMUB SIMMAN KOOS LÕOTSAVÄGILASTEGA

Mis maa see on? Siin pole ühtki mäge. Vaid metsad lõputud ja laukasood. Kuid siinne rahvas täis on imeväge Ja kummalised nende laulu-tantsulood.

ÜRITUSE ALGATAJA-LÄBIVIIJA ON ARE HUVIKESKUS NING RAHVATANTSUANSAMBL ANNA JA MINNA

VASTSÜNDINUD VALLAKODANIKUD

Armin Säde	30.03.2018
Liisbeth Rattasep	01.04.2018
Mia-Liisa Teor	05.04.2018
Laureen Deily Ree	07.04.2018
Emma-Maria Boldovski	08.04.2018
Jete Lisee Siitan	17.04.2018

Õnnitleme!

1. JUUNI KELL 13

TORI RAHVAMAJA TAGAHOOVIS

LASTEKAITSEPÄEV

laulud mängud tantsud üllatused

Sindi Tuletõrje Selts

loterii 1 eur batuut TASUTA

Tori Valla Teataja

Väljaandja Tori Vallavalitsus
Aadress Pärnu mnt 12, Sindi, Tori vald, 86705 Pärnumaa
E-post tori@torivald.ee

Toimetaja **Ave Grenberg**,
tel 5866 6327
e-post ajaleht@torivald.ee

Keeletoimetaja **Piia Salundi**,
tel 443 1409

Küljendus ja trükk
Hansaprint

Toimetus ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil
ajaleht@torivald.ee

Toimetusel on õigus vajadusel kaastöid lühendada ja redigeerida.

Ootame oma Sindi meeskonda sõbralikke

KLIENDI-TEENINDAJAID

✉ cv@maxima.ee
☎ 5556 6164

MAXIMA
See, mis vaja

PUURKAEVUDE JA MAASOOJUS PUURAUKUDE PUURIMINE, PROJEKTEERIMINE NING HOOLDUS.

VEE- JA KANALISATSIOONITORUSTIKU RAJAMINE, REOVEEMAHUTITE, SEPTIKUTE, BIOPUHASTITE, SÜVAVEEPUMPADE JA VEEFILTRITE PAIGALDUS, HOOLDUS, MÜÜK.

+ 372 55 694 310 info@puurvesi.ee
www.puurvesi.ee